

Warszawa, dnia 9 czerwca 2015 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię oraz niektórych innych ustaw

(druk nr 916)

I. Cel i przedmiot ustawy

Przedmiotowa ustawa z dnia 27 maja 2015 r. o zmianie ustawy o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię oraz niektórych innych ustaw, zwana dalej „ustawą”, zmienia ustawę z dnia 14 września 2012 r. o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię (Dz. U. poz. 1203), która wdraża do polskiego porządku prawnego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią (Dz. Urz. UE L 153 z 18.06.2010, str.1), zwaną dalej „dyrektywą 2010/30/UE”.

Ustawa ma na celu:

- 1) uszczelnienie istniejących przepisów w zakresie systemu kontroli produktów wykorzystujących energię wdrażających przepisy dyrektywy 2010/30/UE;
- 2) zapewnienie stosowania art. 12 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 106/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Dz. Urz. UE L 39 z 13.02.2008, str. 1), zmienionego rozporządzeniem nr 174/2013 z dnia 5 lutego 2013 r. (Dz. Urz. UE L 63 z 06.03.2013, str. 1).

Ustawa z dnia 14 września 2012 r. o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię wprowadziła między innymi system kontroli produktów wykorzystujących energię. Stosowanie przepisów ustawy wykazało, iż nie

zapewniają one w pełni wykonania przepisów dyrektywy 2010/30/UE. Nie jest bowiem prowadzona kontrola wymagań w zakresie etykietowania energetycznego w odniesieniu do wszystkich grup produktów wykorzystujących energię, zgodnie z wydawanymi przez Komisję Europejską aktami delegowanymi. Celowym jest zatem uszczelnienie przepisów ustawy z dnia 14 września 2012 r.

Jak już wyżej podkreślono drugim podstawowym celem ustawy jest zapewnienie stosowania przepisów rozporządzenia (WE) nr 106/2008 w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych, zwanego dalej „rozporządzeniem (WE) nr 106/2008”, zmienionego rozporządzeniem nr 174/2013 z dnia 5 lutego 2013 r. Rozporządzenie to weszło w życie w dniu 26 marca 2013 r. i zmieniło dotychczasowy art. 12 rozporządzenia (WE) nr 106/2008. Na mocy art. 12 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 106/2008 państwa członkowskie zobowiązane zostały do podejmowania odpowiednich działań w zakresie właściwego stosowania wspólnego logo „Energy Star” na urządzeniach biurowych, w celu zapewnienia zgodności z przepisami tego rozporządzenia na terytorium państwa członkowskiego.

„Energy Star” to dobrowolny program ustanowiony przez Agencję Ochrony Środowiska Stanów Zjednoczonych (EPA) w celu poprawy efektywności energetycznej urządzeń biurowych. Wszystkie produkty, które zostały oznaczone logo „Energy Star”, wpływają znacząco na środowisko naturalne redukując emisję gazów cieplarnianych. Nazwa i logo „Energy Star” są znakami EPA. Program realizowany jest na podstawie rozporządzenia (WE) nr 106/2008, oraz umowy między rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki a Unią Europejską w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Dz. Urz. UE L 63 z 06.03.2013, str.5), zwanej dalej „umową”.

W zakresie swoich szczegółowych rozwiązań przedmiotowa ustawa nowelizująca wprowadza następujące uregulowania do ustawy z dnia 14 września 2012 r. o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię:

- 1) zmiana tytułu ustawy, będąca konsekwencją rozszerzenia jej zakresu poprzez określenie także zasad przeprowadzania kontroli realizacji programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych, o którym mowa w art. 1 rozporządzenia (WE) nr 106/2008;

- 2) wprowadzenie ust. 2a w art. 2, zgodnie z którym jej przepisy stosuje się także do urządzeń biurowych, dla których wymagania dotyczące efektywności energetycznej i ich znakowania określa umowa;
- 3) doprecyzowanie pojęcia „karty” poprzez wskazanie formy graficznej, w jakiej powinna być sporządzona – w zgodzie z definicją dyrektywy 2010/30/UE;
- 4) zlikwidowanie wymogu przewidującego, że karta musiała być dołączana do każdego produktu oddzielnie. Zaproponowane rozwiązanie funkcjonujące w zdecydowanej większości krajów Unii Europejskiej, było także postulowane przez polski przemysł, który wskazywał, iż obecnie funkcjonujące przepisy, na mocy których karta powinna być dołączana do każdego produktu, generują dodatkowe i niepotrzebne koszty obciążające cały przemysł AGD i RTV. Jednocześnie utrzymany został obowiązek sporządzania karty przez dostawców w języku polskim;
- 5) doprecyzowanie obowiązków dystrybutora w zakresie udostępniania karty – określone w art. 4 ust. 3–5;
- 6) usunięcie przepisu art. 6 ust. 1 pkt 1 celem wyeliminowania z ustawy z dnia 14 września 2012 r. podwójnego karania za naruszenie obowiązku dołączania etykiet do produktów wykorzystujących energię;
- 7) dodanie rozdziału 3a zatytułowanego „Kontrola realizacji programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych” – zawierającego przepisy służące realizacji podstawowego celu ustawy, mianowicie kontroli właściwego stosowania wspólnego logo „Energy Star” na urządzeniach biurowych, zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 106/2008 oraz umowy. W myśl postanowień przedmiotowego rozdziału:
 - a) kontrolę u uczestnika programu¹ w zakresie realizacji programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych przeprowadza Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (Prezes UKE) – wyznaczenie organu odpowiedzialnego za kontrolę realizacji programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych jest niezbędne w celu zapewnienia wykonania art. 12 ust. 3 rozporządzenia (WE) 106/2008,

¹ W rozumieniu art. 3 lit. b rozporządzenia (WE) nr 106/2008 „uczestnicy programu” – oznaczają producentów, firmy montujące, eksporterów, importerów, sprzedawców detalicznych i inne osoby lub instytucje, które zobowiązały się do promowania określonych energooszczędnych produktów wyposażenia biurowego zgodnych ze wspólnymi specyfikacjami w rozumieniu art. 3 lit. c rozporządzenia i które przez zarejestrowanie się w Komisji Europejskiej podjęły decyzję o uczestnictwie w programie Energy Star.

- b) kontrola polega na sprawdzeniu prawidłowości posługiwania się logo „Energy Star” w rozumieniu art. 3 lit. a rozporządzenia nr 106/2008, stosownie do wymagań określonych w umowie,
 - c) kontrola jest wykonywana przez osoby upoważnione przez Prezesa UKE, którym przysługuje, po okazaniu legitymacji służbowej oraz doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, prawo:
 - wstępu do obiektów oraz pomieszczeń uczestnika programu,
 - dostępu do urządzeń biurowych, dokumentów oraz innych danych niezbędnych do przeprowadzenia kontroli, a także sporządzania ich kopii,
 - czasowego zajęcia urządzenia biurowego w celu przeprowadzenia badań w zakresie spełnienia przez to urządzenie stosownych wymagań (czasowe zajęcie urządzenia biurowego jest nieodpłatnie),
 - d) jeżeli w wyniku kontroli stwierdzono, że uczestnik programu nie wypełnia zobowiązań wynikających z umowy, Prezes UKE wydaje zalecenia pokontrolne, w których wzywa uczestnika programu do usunięcia, w określonym terminie, nieprawidłowości lub udzielenia wyjaśnień. W przypadku gdy nie zostaną usunięte nieprawidłowości lub udzielone wyjaśnienia okażą się niewystarczające, Prezes UKE wydaje decyzję, w której nakazuje usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości,
 - e) Prezes UKE informuje niezwłocznie Komisję Europejską o wydanym zaleceniu pokontrolnym oraz decyzji,
 - d) badania w zakresie spełnienia przez urządzenia biurowe stosownych wymagań przeprowadzane będą przez certyfikowane jednostki badawcze lub laboratoria. W przypadku gdy urządzenia biurowe nie będą spełniać wymagań określonych w umowie – opłatę za przeprowadzanie badań poniesie uczestnik programu, do którego należy urządzenie. Wysokość opłat ustalać będzie Prezes UKE, na podstawie uzasadnionych kosztów badań oraz biorąc pod uwagę rodzaj badanego urządzenia biurowego i zakres przeprowadzanych badań. Wpływy z tytułu opłat zasilać będą budżet państwa. Jeżeli jednak zostanie stwierdzone, w wyniku przeprowadzonych badań, że urządzenie biurowe spełnia wymagania określone w umowie opłaty związane z badaniami ponosić będzie Skarb Państwa;
- 8) obniżenie wysokości kar pieniężnych za naruszenie przepisów ustawy w zakresie wymagań dotyczących etykietowania produktów wykorzystujących energię.

Przedmiotowa nowelizacja dokonuje ponadto zmiany w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148 i 1101 oraz z 2015 r. poz. 277). W obowiązującym stanie prawnym art. 3 ust. 1 pkt 1d ustawy o Inspekcji Handlowej nie wymienia wszystkich aktów delegowanych dotyczących produktów, do których ma ona zastosowanie, a które inspektorzy Inspekcji Handlowej powinni kontrolować. Jak wynika z uzasadnienia do projektu ustawy nie ma możliwości dokonywania na bieżąco zmian legislacyjnych po przyjęciu przez Komisję Europejską każdego nowego rozporządzenia delegowanego. W związku z tym, w celu doszczelnienia obecnych przepisów, nowelizacja określa w sposób jednoznaczny pełny zakres kompetencji wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej, nie wymieniając jednocześnie wszystkich aktów delegowanych wchodzących w ten zakres.

Omawiana ustawa wprowadza do ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2014 r. poz. 243, 827 i 1198) przepis uprawniający Prezesa UKE do kontroli wprowadzanych do obrotu lub oddawanych do użytku produktów wykorzystujących energię oraz do przeprowadzania kontroli realizacji programu znakowania efektywności energetycznej urzędzeń biurowych.

Ustawa wprowadza także zmianę o charakterze porządkowo-aktualizacyjnym do ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. Nr 94 poz. 551, z późn. zm.).

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 93. posiedzeniu w dniu 27 maja 2015 r. w efekcie rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy 3323).

Projekt został skierowany do pierwszego czytania do Komisji Nadzwyczajnej do spraw energetyki i surowców energetycznych. Pierwsze czytanie odbyło się w dniu 22 kwietnia 2015 r. Komisja Nadzwyczajnej do spraw energetyki i surowców energetycznych w sprawozdaniu (druk sejmowy nr 3398) zaproponowała wprowadzenie poprawek o charakterze redakcyjnym poprawiających treść ustawy, w tym dotyczących zmiany tytułu

ustawy, jak również poprawki przewidującej usunięcie przepisu art. 6 ust. 1 pkt 1 z ustawy z dnia 14 września 2012 r. o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię.

W trakcie drugiego czytania na posiedzeniu Sejmu w dniu 26 maja 2015 r. nie zgłoszono poprawek. Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu przedłożenia rządowego ze zmianami wprowadzonymi przez Komisję Nadzwyczajną do spraw energetyki i surowców energetycznych.

III. Uwagi szczegółowe

1) art. 1 pkt 8, art. 16d ust. 3.

Zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 16d ust. 3 wysokość opłaty za przeprowadzenie badań w zakresie spełnienia przez urządzenie biurowe wymagań określonych w umowie (w przypadku stwierdzenia, że urządzenie biurowe nie spełnia wymagań) ustala Prezes UKE na podstawie uzasadnionych kosztów tych badań. Podkreślenia wymaga, że w omawianym przepisie nie określono trybu w jakim „organ” powinien ustalać wysokość opłaty, przy uwzględnieniu wskazanych w przepisie przesłanek. Zauważyć należy, iż w obowiązującym przepisie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 września 2012 r. o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię, w odniesieniu do opłat za badania w zakresie spełniana przez produkt wykorzystujący energię wymagań określonych w etykiecie lub karcie wskazano, że „organ kontrolujący” ustala wysokość opłat w drodze decyzji – a zatem w przeciwieństwie do proponowanej regulacji art. 16d ust. 3 określono tryb w jakim ustala się wysokość opłaty.

Mając powyższe na uwadze wydaje się, iż określając wysokość opłaty, o której mowa w art. 16d ust. 3, w konkretnym postępowaniu Prezes UKE powinien wydać akt prawny ustalający wysokość zobowiązania. Przepis art. 16d ust. 3 powinien zatem zawierać regulację przewidującą ustalenie wysokości opłaty w prawidłowej formie prawnej. W związku z powyższym, oraz mając na uwadze rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 16 ust. 2, proponuje się przyjęcie następującej poprawki.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 8, w art. 16d w ust. 3 po wyrazach „Prezes UKE” dodaje się wyrazy „, w drodze decyzji,”;

2) art. 1 pkt 8, art. 16d ust. 6.

Określając „procedurę pobierania opłat” za przeprowadzenie badań w zakresie spełnienia przez urządzenie biurowe wymagań określonych w umowie, ustawodawca wprowadził mające charakter porządkujący postanowienia art. 16d ust. 6, określającego, że do zobowiązań z tytułu tych opłat, stosuje się przepisy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Podkreślić należy, iż analogiczny przepis porządkujący nie został wprowadzony w odniesieniu do opłat za badania w zakresie spełniana przez produkt wykorzystujący energię wymagań określonych w etykiecie lub karcie, o których mowa w art. 16 obowiązującej ustawy (egzekucja należności z tego tytułu również następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji). Wydaje się, iż ta niekonsekwencja powodować może wątpliwości interpretacyjne i nie służy komunikatywności ustawy.

W pozostałym zakresie ustawa nie budzi zasadniczych zastrzeżeń o charakterze legislacyjnym.

Mirosław Reszczyński

Legislator